

JÄMÄ-HANKE

Jätejakeista jatkojalostuksen kautta liiketoimintaa

JÄMÄ-hankkeen esittely,
yhteenvedo tuloksista ja loppukatsaus

Loppuseminaari ja Pellonpiennarpäivä
30.9.2026 | Mankilan kylätalo

Timo Reini | Projektipäällikkö | Siikalatvan kunta

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Miksi JÄMÄ-hanke käynnistettiin?

Rakennemuutos → materiaalivirrat → uusi arvo

Voisiko jäte olla paikallinen raaka-aine?

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Paikallinen lähtökohta • alueellinen vaikuttavuus • laajemmin hyödynnettävät ratkaisut

Kaksi materiaalivirtaa – uusia hyödyntämismahdollisuuksia

KIPSILEVYKIPSI

Rakentamisen sivuvirrat • rakennusten purkamisesta syntyvä kipsi

Keräys → jatkojalostus → uusiokäyttö

ERISTEVILLA

Rakentamisen sivuvirrat • rakennusten purkamisesta syntyvä eristevilla

Keräys → käsittely → uusiokäyttö

Jätteestä uuden tuotteen raaka-aineeksi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Materiaalista käytännön kokeisiin

Tutkimuksesta ja materiaalien käsittelystä kohti käytännön pilotointeja

Jätejäte → tutkimus → jatkojalostus → käyttökohde → uusi arvo

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Kipsilevykipsi – jätteestä jatkojalosteeksi

Purkukipsistä valmistettiin kolme materiaalimuotoa käytännön kokeita varten

Kuva: Timo Reini

PELETTI

Jorma Marttila, Kestilä
(Siikalatva)
Purkukipsipelletin ja
reseptiikan kehittäjä

MURSKE 0–4 mm

Centria-ammattikorkeakoulu

RAE 0–4 mm

Oulun yliopiston Kestävän
kemian tutkimusyksikkö

Materiaalinäytteet nähtävillä tänään

Purkukipsi → pelletti • murske • rae → käytännön kokeet

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Sankoviljelykokeet 2025

Ensimmäinen askel pellon suuntaan

Toteutus yhteistyössä Majan tilan kanssa

KASVIT

Kaura • timotei

KIPSILAADUT

Yaran kipsi
Leikkuuhukkakipsi
Purkukipsi

HAVAINTO

Kasvu käynnistyi kaikissa
käsittelyissä

Sankokokeesta saadut kokemukset → ruutuviljelykokeeseen 2026

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Ruutuviljelykoe 2026

Jatkojalosteet oikealle pellolle | Mika Räbinän tila | Mankila

TÄÄLLÄ MANKILASSA

KOERUUDUT

noin 3 × 30 m

VERTAILU

Yaran kipsi

PURKUKIPSIN JATKOJALOSTEET

PELLETTI

MURSKKE

RAE

Rakennuksen purkamisesta

→ tutkimukseen

→ jatkojalostukseen

→ oikealle pellolle

Ideasta ja laboratoriosta todellisiin pelto-olosuhteisiin

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Eristevilla – sivuvirrasta uusiin käyttökohteisiin

Tavoitteena korkeamman lisäarvon uusiokäyttö

KIINNOSTAVA TUTKIMUSSUUNTA

**Eristevillan hyödyntäminen
vesien suodattamisessa**

VESI

ERISTEVILLA

Tutkimustulokset: Oulun yliopiston Kestävän kemian tutkimusyksikkö

Tavoitteena korkeamman lisäarvon käyttökohde – ja mahdollisuus paikalliseen jatkojalostukseen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Viestintä – JÄMÄn työ näkyväksi

Hankkeen tekemisestä, kokeiluista ja tuloksista viestittiin uutiskirjeissä, verkossa, somessa ja tapahtumissa.

JÄMÄ-hankkeen loppuseminaari ja pellonpiennarpäivä 30.9.2026

Tervetuloa kuulemaan JÄMÄ (Jätejakeista jatkojalostuksen kautta liiketoimintaa) hankkeen keskeisimpiä tuloksia Mika Räbinän maatilalle Siikalatvan Rantsilaa, Mankilan kylälle.

Seminaarissa käsitellään muun muassa, kipsilevykipsin soveltuvuutta maanparannusaineena ja eriste villan soveltuvuutta vesien suodattamiseen. Tarkempi ohjelma julkaistaan elokuussa. Varaa päivä jo kalenteristasi!

 Euroopan unionin osarahoittama POHJOIS-POHJANMAA Siikalatva OULUN YLIOPISTO

Kuva: Timo Reini

Viljelykausi starttaa kohta, näin myös Jämä-hankkeessa.

Kipsilevykipsin ruutuviljelykoe käynnistetään Mika Räbinän maatilalla peltolohkolla Siikalatvan Rantsilassa, Mankilan kylällä. Ruutuviljelykoe on jatkoa viime kasvukaudella (kesä 2025) suoritetuille kipsilevykipsin salkuviljelykokeille. Kokeessa selvitetään ravinteiden liukoisuutta vesistöön. Erityisesti fosforin liukoisuutta tarkkaillaan kolmen eri kipsilaudun välillä: Yaran kipsi-purkukipsimurske-purkukipsipelletti. Myös kauran kasvuston kehitystä seurataan kasvukauden eri vaiheissa.

 Euroopan unionin osarahoittama POHJOIS-POHJANMAA Siikalatva OULUN YLIOPISTO

Siikalatva Suomen keskipisteessä

Siikalatvan Kuntaliiton 6 + 2025

JÄMÄ-hankkeen loppuseminaari ja pellonpiennarpäivä 30.9.2026 klo 10-12.30

PAIKKA: Mankilan kylä, Mankilantie 641, 92130 Mankila (Oulu)

Tervetuloa kuulemaan JÄMÄ (Jätejakeista jatkojalostuksen kautta liiketoimintaa) hankkeen keskeisimpiä tuloksia Mika Räbinän maatilalle Siikalatvan Rantsilaa, Mankilan kylälle.

Seminaarissa käsitellään muun muassa kipsilevykipsin soveltuvuutta maanparannusaineena ja eriste villan soveltuvuutta vesien suodattamiseen. Tarkempi ohjelma julkaistaan elokuussa. Varaa päivä jo kalenteristasi!

 Euroopan unionin osarahoittama POHJOIS-POHJANMAA Siikalatva OULUN YLIOPISTO

19.5.2025 klo 14.51 Kipsi- ja eriste villajäte hyötykäyttöön paikallisesti

MAINOS: Tämä on suorapostitus asiakkaillemme 19.5.2025 Lue selaimessa

UUSIOUTISET

www.uusioutiset.fi

Kiertotalouden erikoislehti

Kipsilevy- ja eriste villajäte hyötykäyttöön paikallisesti

JÄMÄ-hanke luo uutta liiketoimintaa

siikalatva.fi/hankkeet

JÄMÄ-hanke luo jätteistä paikallista liiketoimintaa

Oletteko miettineet, miten yrityksenne voisi olla eturintamassa luomassa uutta, kestävää liiketoimintaa samalla pienentäen ympäristövaikutustanne?

Meillä Siikalatvan kunnassa on käynnissä Euroopan unionin Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) ja Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittama hanke, jonka tavoitteena on mullistaa kipsilevy- ja eriste villajätteen käsittely Pohjois-Pohjanmaalla.

Tapahtumat

Kipsilevy- ja eriste villajäte hyötykäyttöön paikallisesti

JÄMÄ-hanke luo uutta liiketoimintaa

siikalatva.fi/hankkeet

Sosiaalinen media

Paikallinen viestintä

Jätejakeista jatkojalostuksen kautta liiketoimintaa

Tavoitteena on löytää paikallisia ja alueellisia hyödyntämismahdollisuuksia kipsilevy- ja eriste villajätteelle ja luoda uutta liiketoimintaa niiden keräykseen ja jatkojalostukseen. Tuloksena pienempi määrä loppusijoitukseen päätyvää jätettä, lyhyemmät jätteen kuljetusmatkat ja siten pienempi hiilijalanjälki. Edistämme kiertotaloutta luomalla toimijaverkoston kipsilevy- ja eriste villajätteen keräyksen, kuljetuksen, jatkojalostuksen ja käytön ympärille.

Näin alueen elinkeinorakenne monipuolistuu, ja uusia työpaikkoja syntyy logistiikan ja kiertotalouden ympärille. Se edistää vihreää siirtymää ja luo elinvoimaa sekä Siikalatvan kunnan että koko Oulun alueelle.

Hanketta rahoittaa Euroopan unioni: Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), ja rahoituksen on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan liitto. Myös Siikalatvan kunta rahoittaa hanketta. Hankkeen päätoteuttaja ja hallinnoija on Siikalatvan kunta, osatoteuttajana Oulun yliopiston kestävän kemian yksikkö. Hankekausi: 1.8.2024–30.10.2026.

Lisätietoja

Timo Reini, projektipaällikkö
timo.reini@siikalatva.fi, 044 5118 673

Lue lisää: siikalatva.fi/hankkeet

Verkkoviestintä

Uutiset & artikkelit

Tulokset käyttöön vasta, kun tieto lähtee liikkeelle.

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

Mitä JÄMÄstä jäi käteen?

Euroopan unionin
osarahoittama

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

01

RAAKA-AINE

Jätejakeesta mahdollinen uusi raaka-aine
Kipsilevykipsille ja eristevillalle tunnistettiin uusia
hyödyntämisspolkuja.

02

KÄYTÄNNÖN PILOTOINTI

Ideoista konkreettisiin kokeisiin
Jatkojalostus → sankokokeet → ruutuviljelykoe

03

YHTEISTYÖ

Yritykset • maatilat • tutkimus • korkeakoulut • kunta saman
kehitystyön ympärille.

04

JATKO

Aihioista kohti yritys vetoista kehittämistä
Tuotteistus • käyttökohteet • jatkojalostus •
liiketoimintamahdollisuudet

MILLOIN KIERTOTALOUESTA SYNTYY KANNATTAVAA LIIKETOIMINTAA?

Materiaali + laatu → logistiikka → jalostus → tuote / käyttökohde → asiakas + kysyntä → kannattava arvoketju

Tekninen kierrätettävyys ei yksin riitä – tarvitaan käyttäjä, kysyntä ja taloudellisesti toimiva arvoketju.

JÄMÄ päättyy – työ jatkuu

JATKOKEHITYS

Lupaavimpien hyödyntämiskäytösten kehittäminen

PAIKALLINEN JALOSTUS

Arvon ja osaamisen säilyminen Pohjois-Pohjanmaalla

YRITYKSET

Aihioista kohti tuotteita ja liiketoimintaa

Tuotteistus • käyttökohteiden varmentaminen • EEJ-polku • yritysveltoinen
jatkokehitys

**Jätejakeesta paikallista raaka-ainetta.
Raaka-aineesta uutta arvoa alueelle.**

Kiitos yhteistyöstä!

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

OULUN YLIOPISTO

